

Anvisning för skyldigheter för revisorer enligt lagen om penningtvätt

Patent- och registerstyrelsen
PRH/1119/1006/2023

Innehållsförteckning

Skyldigheter för revisorer enligt lagen om penningtvätt	3
Anvisningen som en nätpublikation	3
Mer information	3
Centrala definitioner i anslutning till penningtvätt	4
Penningtvätt	4
Finansiering av terrorism	4
Rapporteringskyldig	4
Tvivelaktig transaktion	4
Verklig förmånstagare	4
Person i politiskt utsatt ställning (PEP)	4
Identifiering och bedömning av risker	6
Identifiering av kunder och verkliga förmånstagare	7
Kontroll av identiteten	7
Verkliga förmånstagare	7
Utredningsskyldighet och fortlöpande uppföljning	8
Metoder för kundkontroll	9
1. Förenklad kundkontroll	9
2. Skärpt kundkontroll	9
Högriskstater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet	9
Sanktioner och frysningsbeslut	10
Personer i politiskt utsatt ställning	10
Identifiering på distans	10
Bevarande av uppgifter	12
Rapporteringskyldighet	14
Hur rapporterar man penningtvätt?	14
Behandling av uppgifter i rapporten och sekretess	14
Utbildning och anvisningar för personalen	16
Intern kontroll	17
Rapportering av misstänkta överträdelser	17
En liten sammanslutning behöver inte skapa en egen kanal för rapportering	17
Myndighetstillsyn	19
Vad gör PRS om skyldigheterna inte iakttas?	19

Skyldigheter för revisorer enligt lagen om penningtvätt

Enligt lagen om penningtvätt ska revisorn utföra kundkontroll och följa kundens verksamhet. Transaktioner som avviker från det normala ska utredas och anmälas till myndigheterna. Revisorn ska också förvara uppgifterna om kundkontrollen.

Revisionssammanslutningen ska dessutom utarbeta anvisningar och sörja för personalens utbildning.

I denna anvisning ges närmare information om revisorernas skyldigheter. Anvisningen har utarbetats som stöd för revisorernas arbete när de fullgör skyldigheterna i lagen om penningtvätt (lagen om förhindrande av penningtvätt och av terrorism, 444/2017).

Penningtvättslagen tillämpas på revisorer enligt revisionslagen (1141/2015) när de utför uppgifter enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i den lagen eller 1 § 1 och 3 mom. i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015) eller annars utövar verksamhet i den egenskap som avses i 1 kap. 1 § 4 mom. i revisionslagen.

I denna anvisning avses med revisor både revisionssammanslutningar och enskilda revisorer. På vissa punkter är skyldigheterna i lagen om penningtvätt inte som sådana tillämpliga på enskilda revisorer. Då används termen "revisionssammanslutning" i anvisningen.

På dessa sidor finns närmare information om följande:

- Definitioner i anslutning till penningtvätt – sidan 4
- Identifiering och bedömning av risker - sidan 6
- Identifiering av kunder och verkliga förmånstagare - sidan 7
- Utredningsskyldighet och fortlöpande uppföljning - sidan 8
- Metoder för kundkontroll – 9
- Förenklade åtgärder för kundkontroll och skärpta åtgärder för kundkontroll - sidan 9
- Bevarande av uppgifter - sidan 12
- Rapporteringsskyldighet - sidan 14
- Utbildning och anvisningar för personalen - sidan 16
- Intern kontroll - sidan 17
- Myndighetstillsyn - sidan 19.

Anvisningen som en nätpublikation

[Fortsätt via länken till nätpublikationen "Anvisning för skyldigheter för revisorer enligt lagen om penningtvätt".](#)

Mer information

Även Finlands Revisorer rf har utarbetat rekommendationer till revisorer om lagen om penningtvätt. Föreningens rekommendationer 6/2020 kan läsas på webbplatsen tilintarkastajat.fi (på finska): [Läs mer om rekommendationer till revisorer om lagen om penningtvätt.](#)

Centrala definitioner i anslutning till penningtvätt

I lagen om penningtvätt definieras bland annat följande begrepp:

- Penningtvätt
- Finansiering av terrorism
- Rapporteringsskyldig
- Tvivelaktig transaktion
- Verklig förmånstagare
- Person i politiskt utsatt ställning (PEP).

Penningtvätt

Med penningtvätt avses att man försöker få pengar som skaffats genom brott att se lagliga ut. Pengarnas ursprung är alltså olagligt och man försöker få in dem i ett lagligt betalningssystem. Penningtvätt innebär alla åtgärder som syftar till att dölja pengarnas verkliga karaktär, ursprung eller ägare.

Finansiering av terrorism

Med finansiering av terrorism avses anskaffning eller insamling av medel för terroristiska ändamål. Medlens ursprung har i sig ingen betydelse, det kan mycket väl vara helt lagligt. Det väsentliga är däremot att man skaffar eller samlar in pengar för ett brottsligt, terroristiskt ändamål. Det är också straffbart att finansiera eller försöka finansiera en terroristgrupp.

Rapporteringsskyldig

Med rapporteringsskyldig avses alla sådana företag och andra sammanslutningar som berörs av de centrala skyldigheterna i lagen om penningtvätt, till exempel i fråga om kundkännedom och rapportering om tvivelaktiga affärstransaktioner. Revisorer är rapporteringsskyldiga.

Tvivelaktig transaktion

Med en tvivelaktig transaktion avses en för en kund ovanlig transaktion vars faktiska syfte eller mål den rapporteringsskyldiga inte har kunnat utreda, samt en kunds transaktion som efter utredning verkar ovanlig utan någon giltig grund.

Verklig förmånstagare

Med verklig förmånstagare avses en person som antingen äger företaget eller annars utövar bestämmande inflytande över företaget. [Gå till anvisningen: Vem är verklig förmånstagare?](#)

Person i politiskt utsatt ställning (PEP)

En person i politiskt utsatt ställning har betydande offentlig makt på grund av sin ställning. Enligt lagen om penningtvätt avses med en person i politiskt utsatt ställning en fysisk person som har eller har haft betydande offentliga uppdrag. Dessa uppdrag definieras i lagen.

En person som inte haft betydande offentliga uppdrag sedan minst ett år tillbaka anses inte längre vara i politiskt utsatt ställning.

Läs mer om personer i politiskt utsatt ställning (PEP):

Statsrådets förordning om betydande offentliga uppdrag som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. [Gå till förordningen i databasen Finlex.](#)

Identifiering och bedömning av risker

Riskbasering är i nyckelposition när det gäller att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Med riskbasering avses att de rapporteringsskyldiga identifierar, bedömer och förstår de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som de rapporteringsskyldiga i sin egen verksamhet utsätts för och dimensionerar sina lagstadgade bekämpningsåtgärder enligt riskerna.

Grunden för den riskbaserade verksamheten är en riskbedömning som gjorts på eget initiativ och som gäller och styr den egna verksamheten.

Varje revisionssammanslutning och enskild revisor ska göra en skriftlig riskbedömning för att identifiera och bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Riskbedömningen ska uppdateras regelbundet, till exempel en gång per år. På begäran ska riskbedömningen och de ändringar som görs i den utan dröjsmål lämnas till PRS.

Revisorn ska vid utarbetandet av riskbedömningen beakta verksamhetens karaktär, storlek och omfattning och med hänsyn till nämnda egenskaper utveckla tillräckliga verksamhetsprinciper, förfaringssätt och övervakningsmetoder för att minska och effektivt hantera riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Verksamhetsprinciperna, förfaringssätten och övervakningsmetoderna måste följas upp och utvecklas, och de måste godkännas av revisionssammanslutningens högsta ledning.

Varje revisor ska utifrån sin riskbedömning välja dels förfaringssätt, där de lagstadgade skyldigheterna blir iakttagna, dels förfaringssätt som motsvarar riskerna i revisorns egen verksamhet.

Identifiering av kunder och verkliga förmånstagare

Enligt lagen om penningtvätt ska revisorn identifiera sin kund och kontrollera kundens identitet när kundrelationen grundas.

Revisorn identifierar sin kund genom att utreda identiteten utifrån de uppgifter som kunden gett.

Kontroll av identiteten

Kundens identitet kan kontrolleras med hjälp av ett giltigt körkort, identitetskort, pass, FPA-kort med foto, främlingspass eller resedokument för flykting som beviljats av en finländsk myndighet.

Om kunden inte har någon handling som utfärdats av en finländsk myndighet, kan ett utländskt pass eller något annat identitetsbevis som godkänns som resedokument användas för kontrollen av kundens identitet.

Identiteten kan också kontrolleras genom att använda en så kallad stark autentisering. I detta fall har exempelvis en finländsk bank som tillhandahåller sina kunder nätbankskoder kontrollerat kundens identitet på basis av ett dokument som en myndighet har beviljat, och det ifrågavarande dokumentet är vid behov tillgängligt via den ifrågavarande aktören.

När kunden är ett företag eller en annan sammanslutning kan ett handelsregisterutdrag eller något annat motsvarande utdrag ur ett offentligt register användas för kontrollen.

När en person handlar för ett företags eller en annan sammanslutnings räkning ska personen likaså identifieras och identiteten kontrolleras. Dessutom ska det säkerställas att personen har rätt att företräda företaget eller sammanslutningen.

Identifiering av dödsbodelägare och kontroll av identiteten: Se punkten Identifiering av verkliga förmånstagare nedan.

Bestämmelser om kundidentifiering och kontroll av kundens identitet finns i 3 kap. 2 § i lagen om penningtvätt.

Verkliga förmånstagare

Revisorn ska alltid identifiera de verkliga förmånstagarna för det kundföretag eller den kundsammanslutning som är föremål för revisionen och vid behov kontrollera deras identitet. Tillräckliga, exakta och aktuella uppgifter ska upprätthållas om de verkliga förmånstagarna.

I vissa situationer uppfylls inte kriterierna för företagets eller sammanslutningens verkliga förmånstagare, eller så är det inte möjligt att identifiera förmånstagarna på basis av direkt eller indirekt ägande eller bestämmanderätt. Som verkliga förmånstagare betraktas då styrelsen, ansvariga bolagsmän, verkställande direktören eller andra personer i motsvarande ställning. Obs! Detta undantag gäller inte situationer där kunden vägrar lämna ut uppgifter om förmånstagarna.

[Gå till anvisningen: Vem är verklig förmånstagare?](#)

Bestämmelser om identifiering av verkliga förmånstagare finns i 1 kap. 7 § i lagen om penningtvätt. Lagrummet innehåller några smärre undantag till vilka som är de verkliga förmånstagarna till exempel i stiftelser och i bostadsaktiebolag. Dessa verkliga förmånstagare i enlighet med den så kallade presumtionsbestämmelsen anmäls inte separat till registret som verkliga förmånstagare, eftersom deras uppgifter i alla fall redan har anmälts till registret för ett annat syfte (till exempel styrelseledamöter). Även i dessa fall ska de verkliga förmånstagarna dock alltid identifieras.

Revisorn ska jämföra de förmånstagaruppgifter som erhållits av kunden med de uppgifter som meddelats PRS. Om uppgifterna avviker från varandra ska revisorn först fråga sin kund om orsaken till detta. Om saken inte rättas till utan dröjsmål ska revisorn omedelbart anmäla avvikelsen till PRS. PRS skickar på basis av anmälan en uppmaning till företaget eller sammanslutningen om att uppdatera uppgifterna om förmånstagare. [Gå till anvisningen: Tillsyn över förmånstagaruppgifter.](#)

Bestämmelser om skyldigheten att anmäla om avvikelser från uppgifterna om förmånstagare till PRS finns i 6 kap. 5 § i lagen om penningtvätt.

Utredningsskyldighet och fortlöpande uppföljning

Revisorn ska sätta sig in i kundens verksamhet för att på det sättet kunna lägga märke till avvikande transaktioner.

På grund av utredningsskyldigheten ska revisorn inhämta uppgifter om sin kunds och dennes verkliga förmånstagares verksamhet, affärsverksamhetens art och omfattning samt grunderna för användningen av revisionstjänsten.

Mängden information som behövs och källorna beror på vad revisorn anser vara nödvändigt utifrån sin riskbedömning.

Revisorn ska följa upp sin kunds verksamhet för att säkerställa att kundens verksamhet motsvarar den erfarenhet av och den information som revisorn inhämtat om sin kund. Uppföljningen ska vara tillräcklig med tanke på arten och omfattningen av kundens verksamhet, kundförhållandets varaktighet och varaktighet samt riskerna.

I praktiken är det meningen att revisorn upptäcker verksamhet som avviker från det normala. I mer etablerade kundrelationer kan man upptäcka avvikande beteende jämfört med kundens tidigare verksamhet, och i mer kortvariga kundrelationer förknippas transaktioner som avviker från det normala ofta med transaktioner som är ovanliga inom branschen.

Revisorn ska fästa särskild uppmärksamhet vid transaktioner som med hänsyn till transaktionernas struktur eller storlek eller till kundens storlek eller verksamhetsställe. Likaså ska revisorn beakta situationer där transaktionerna inte har ett uppenbart ekonomiskt syfte eller inte motsvarar revisorns erfarenheter av och uppgifter om kunden.

För att kunden ska kunna identifieras på ett tillförlitligt sätt kan det krävas att flera av ovan nämnda metoder kombineras eller att tilläggsuppgifter inhämtas från andra källor. Dessutom ska revisorn säkerställa tillgången till de uppgifter som behövs för kundkontrollen. Dessa är till exempel uppgifter om kundens verksamhet, affärsverksamhetens art och omfattning samt grunderna för användningen av en tjänst eller en produkt. De skyldigheter om kundkontroll som fastställs i lagen om penningtvätt uppfylls i vanliga fall mycket väl redan genom att man iakttar god revisionsd.

Bestämmelser om utredningsskyldigheten och den fortlöpande uppföljningen finns i 3 kap. 4 § i lagen om penningtvätt.

Metoder för kundkontroll

Utifrån sin riskbedömning kan revisorn i vissa situationer vidta antingen förenklade eller skärpta åtgärder för kundkontroll.

1. Förenklad kundkontroll

Förenklad kundkännedom innebär att revisorn kan fullgöra sina skyldigheter i förenklad form. Förfarandet kan väljas om revisorn bedömer att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är liten i kundrelationen.

Obs! Förenklad kundkontroll innebär inte att revisorn kan låta bli att fullgöra sina skyldigheter. Det är fråga om en förenkling av förfarandet, som kan gälla till exempel antalet identifieringsuppgifter eller källor eller tidpunkten för kontrollen av identiteten.

Det väsentliga är att revisorn kan motivera det förenklade förfarandet i sin riskbedömning. Förenklade åtgärder för kundkontroll får dock inte tillämpas om revisorn upptäcker ovanliga eller tvivelaktiga transaktioner.

2. Skärpt kundkontroll

Revisorn ska vidta skärpta åtgärder för kundkontroll i följande situationer:

- Risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är större än vanligt i kundrelationen eller i en transaktion.
- Kunden eller transaktionen har anknytning till en högriskstat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
- Kundrelationen eller transaktionen förknippas med personer i politiskt utsatt ställning.
- Kunden identifieras via en distansförbindelse.

Vid ett skärpt förfarande för kundkontroll fäster revisorn större uppmärksamhet än vanligt vid kunden och dennes affärstransaktioner för att säkerställa att kundrelationen inte är förknippad med penningtvätt och finansiering av terrorism.

I praktiken innebär skärpt kundkontroll till exempel att särskild uppmärksamhet fästs vid kontrollen av identiteten och tillförlitligheten hos handlingar, utredningen av transaktionernas bakgrund och syfte, tillgångarnas ursprung samt uppföljningen av kundrelationen.

Högriskstater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Skärpta åtgärder för kundkontroll förutsätts också när det i samband med revisionen upptäcks transaktioner eller avgifter som hänför sig till högriskstater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som EU-kommissionen definierat. En aktuell lista på högriskstater finns på EU-kommissionens webbplats. [Fortsätt via länken till listan på högriskstater.](#)

I dessa situationer ska revisorn inhämta ytterligare information om följande:

- kunden och de verkliga förmånstagarna
- syftet med affärsrelationen som ska grundas
- ursprunget till kundens och de verkliga förmånstagarnas tillgångar och förmögenhet

- orsakerna till transaktionerna.

Därtill ska revisorn

- inhämta godkännande av revisionssammanslutningens högre ledning för att inleda och fortsätta kundrelationen
- följa kundrelationen effektivare genom att utföra fler och mer frekventa inspektioner samt välja transaktioner för en mer omfattande utredning.

Om det enligt riskbedömningen är nödvändigt ska revisorn dessutom

- tillämpa andra nödvändiga och skärpta förfaranden för kundkännedom
- tillämpa adekvata rapporteringsmetoder
- begränsa kundrelationerna och transaktionerna med kunder från högriskstater.

PRS kan vidta mycket kraftiga åtgärder för att bekämpa penningtvätt och finansiera terrorism i anslutning till högriskstater. PRS kan till exempel förbjuda att ett dotterbolag eller en filial grundas i Finland eller att en rapporteringsskyldig filial grundas i en högriskstat.

Sanktioner och frysningsbeslut

Revisorn ska som en del av de åtgärder som anknyter till kundkontroll ha effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för att säkerställa att den rapporteringsskyldiga iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Överträdelse av sanktioner eller frysningsbeslut är enligt strafflagen straffbar, men en tillsynsmyndighet kan med stöd av penningtvättslagen även på förhand ingripa i sådana brister till exempel i processer för kundkontroll som kan utsätta för kringgående av sanktionsbestämmelserna.

Personer i politiskt utsatt ställning

Om kundrelationen eller affärsverksamheten är förknippad med personer i politiskt utsatt ställning, måste revisorn kontrollera identiteten enligt förfarandet för skärpt kundkontroll. Läs mer om personer i politiskt utsatt ställning på sidan 5.

I 3 kap. 13 § bestäms om skärpta åtgärder för kundkontroll i fråga om personer i politiskt utsatt ställning. Revisorn ska iaktta de förfaranden som föreskrivs i paragrafen vid identifiering av en person i politiskt utsatt ställning.

Identifiering på distans

Det handlar om identifiering på distans i en situation där revisorns kund, dvs. föremålet för revisionen, inte är närvarande vid identifieringen och kontrollen av identiteten.

Vid identifiering på distans ska revisorn

- 1) kontrollera kundens identitet med hjälp av ytterligare dokument och uppgifter från en tillförlitlig källa
- 2) säkerställa att betalningen i samband med en transaktion görs från ett kreditinstituts konto eller betalas in på ett konto som tidigare öppnats i kundens namn, eller
- 3) kontrollera kundens identitet på något av följande sätt:
  - med ett verktyg för stark autentisering som grundar sig på lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster

- med ett kvalificerat certifikat som grundar sig på EU:s förordning om elektronisk identifiering och betrodda tjänster
- med något annat informationssäkert verktyg för bevislig elektronisk identifiering.

Läs mer om lagstiftningen om identifiering på distans i Finlex:

[Fortsätt via länken till lag om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster](#)

[Forsätt via länken till Artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 910/2014](#)

Bevarande av uppgifter

Revisorn ska se till att alla handlingar och uppgifter som gäller kundkontroll och transaktioner är aktuella och väsentliga. Bestämmelser om bevarandet av uppgifterna finns i 3 kap. 3 § i lagen om penningtvätt.

Uppgifterna ska förvaras på ett tillförlitligt sätt i minst fem år efter att kundrelationen upphört. Fem år är minimitiden, i vissa fall kan det finnas en godtagbar grund för en längre förvaringstid.

Uppgifterna kan förvaras till exempel i ett kundregister eller i ett annat motsvarande system för revisorer, där förvaringen kan anses vara tillräckligt informationssäker.

Revisorn ska spara följande uppgifter om kundkontroll:

- Uppgifter om kundens och dennes företrädare
  - kundens namn, födelsetid, personbeteckning och adress
  - företrädarens namn, födelsetid och personbeteckning.
- Uppgifter om företagets eller sammanslutningen
  - fullständigt namn, registernummer, registreringsdatum och registermyndighet
  - vid behov bolagsordningen
  - fullständiga namn, födelsedatum och medborgarskap för medlemmarna i styrelsen eller motsvarande beslutande organ
  - bransch.
- Uppgifter om verkliga förmånstagare
  - namn, födelsetid och personbeteckning
  - vid behov en närmare beskrivning av ägarstrukturen och bestämmanderätten.
- Uppgifter som använts för att kontrollera identiteten
  - handlingens namn, utfärdare och nummer eller annan identifikationsuppgift. Även en kopia av dokumentet duger.
  - om kunden har identifierats på distans, uppgifter om det förfarande eller de källor som använts.
- Uppgifter om kundens verksamhet
  - uppgifter om verksamheten
  - uppgifter om affärsverksamhetens art och omfattning
  - uppgifter om kundens ekonomiska ställning
  - grunderna för användningen av en transaktion eller tjänst
  - uppgifter om medlens ursprung
  - andra nödvändiga uppgifter som inhämtats för kundkontrollen.
- Bank- eller betalkontouppgifter
  - kontonummer
  - kontoinnehavarens eller dispositionsrättsinnehavarens namn
  - datum då kontot öppnades och stängdes
  - andra, relevanta identifieringsuppgifter som hänför sig till kontot.

Revisorn ska också bevara andra nödvändiga uppgifter som har inhämtats för att uppfylla rapporteringsskyldigheten och det skärpta förfarandet för kundkontrollen av en person i politiskt utsatt ställning.

Även uppgifter som erhållits med metoder för elektronisk identifiering ska bevaras.

Om kunden inte har en finsk personbeteckning ska revisorn också spara uppgiften om medborgarskap och uppgifterna i resedokumentet.

Revisorn ska också bevara andra nödvändiga uppgifter som har inhämtat för att uppfylla rapporteringsskyldigheten och det skärpta förfarandet för kundkontrollen av en person i politiskt utsatt ställning.

Uppgifternas användningsändamål

Revisorn ska meddela sina kunder att kundernas identifieringsuppgifter och andra personuppgifter kan användas för följande ändamål:

- förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism
- inleda undersökning av penningtvätt och finansiering av terrorism
- inleda undersökning av brott
- inleda undersökning av det brott genom vilket de tillgångar eller den vinning av brott har erhållits som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Observera att uppgifterna inte får användas för andra ändamål.

Att lägga ut kundkontrollen på entreprenad

En revisor kan lägga ut kundkontrollen på entreprenad till en annan rapporteringsskyldig eller motsvarande aktör som har koncession eller som är registrerad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Utläggning på entreprenad förutsätter att den som fått uppdraget berörs av skyldigheter om kundkontroll och bevarande av uppgifter som motsvarar bestämmelserna i lagen om penningtvätt och att tillsyn utövas över iakttagandet av dessa skyldigheter.

Rapporteringskyldighet

Revisorn ska alltid anmäla tvivelaktiga transaktioner till Centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen. Det har ingen betydelse om en kundrelation har etablerats eller avböjts eller om en transaktion har utförts, avbrutits eller avböjts. Rapporten kan kallas till exempel rapport om penningtvätt eller STR (Suspicious Transaction Report).

Rapportering om penningtvätt är inte samma sak som polisanmälan. Rapportering om penningtvätt förutsätter således inte motsvarande bevis som skulle krävas i brottmål. Vid rapportering handlar det om en observation som avviker från det normala och som inte kan förklaras naturligt genom en skälig utredning av ärendet. Revisorn behöver inte heller bedöma om det är fråga om penningtvätt eller något annat brott. Att reda ut tillgångarnas ursprung och transaktionens faktiska karaktär hör till Centralen för utredning av penningtvätt.

I en rapport berättar revisorn för myndigheten om en exceptionell verksamhet som myndigheten borde utreda närmare. Rapporten kan leda till förundersökning och brottmålsdom, men det händer inte på långa vägar varje gång.

För att garantera rapportörens säkerhet är rapportörens identitet en sekretessbelagd uppgift och lämnas på inga villkor ut till den som rapporten gäller. Inte heller PRS får information från Centralen för utredning av penningtvätt om vilka revisorer eller revisionsammanslutningar som har rapporterat om penningtvätt.

Hur rapporterar man penningtvätt?

Lämna en rapport i e-tjänsten som tillhandahålls av Centralen för utredning av penningtvätt. Av särskilda skäl kan rapporten också lämnas med hjälp av någon annan krypterad förbindelse eller något annat informationssäkert förfarande.

Följande uppgifter ska ingå i rapporten:

- uppgifter om kundkontroll
- uppgifter om affärsverksamhetens art
- uppgifter om beloppet och valutan av de medel eller annan egendom som ingår i transaktionen
- uppgifter om medlens eller egendomens ursprung eller vart de riktas
- orsaken till att revisorn anser transaktionen vara tvivelaktig.

Revisorn ska avgiftsfritt lämna alla uppgifter och handlingar som är nödvändiga för utredningen av misstanken. Revisorn ska svara på eventuella uppgiftsbegäranden från Centralen för utredning av penningtvätt, inom en av centralen utsatt skälig tid. [Fortsätt via länken till Centralen för utredning av penningtvätt.](#)

Behandling av uppgifter i rapporten och sekretess

Revisorn ska förvara de uppgifter och handlingar som har inhämtats för rapporteringen om penningtvätt i fem år.

Uppgifterna och handlingarna ska dock förvaras längre, om det är nödvändigt på grund av en brottsutredning, en anhängig rättegång eller för att trygga rättigheterna för dem som är anställda hos revisorn eller revisionsammanslutningen. I dessa situationer ska behovet av förvaring ses

över vart tredje år. Att behovet har undersökts och när det gjordes ska antecknas i anslutning till de uppgifter som förvaras.

Uppgifter och handlingar som inhämtats för rapporten om penningtvätt ska förvaras separat från kundregistret (eller något annat motsvarande system) och får inte användas för något annat ändamål än det som föreskrivs i lagen om penningtvätt. Det är bra att lägga märke till att endast sådana uppgifter som uttryckligen har samlats in för att göra en anmälan om penningtvätt bevaras åtskilda. Till exempel uppgifter om kundkontroll som normalt samlas in om alla kunder kan och lönar sig att bevaras i samband med andra uppgifter som gäller revisionsuppdraget trots att grunden för deras insamling är penningtvättslagen. Existensen och kundens delfående av uppgifter om kundkontroll som normalt samlas in till exempel genom en granskningsbegäran av egna uppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen avslöjar dock inte på något vis att en penningtvättsanmälan har gjorts om kunden, eftersom de ifrågavarande uppgifterna ska samlas in på samma vis om alla kunder.

En revisors kund som är föremål för rapportering om penningtvätt har inte rätt att kontrollera de uppgifter och handlingar som inhämtats för rapporteringen. Dataombudsmannen kan på en sådan kunds begäran kontrollera att behandlingen av uppgifterna är lagenlig. Mer information om detta finns på dataombudsmannens webbplats. [Läs mer om behandlingen av uppgifterna.](#)

Revisorn får inte avslöja rapporteringen om en tvivelaktig transaktion eller att utredning i ärendet pågår för någon annan, inte heller för den som är föremål för rapporteringen. En anställd hos den revisionsammanslutning som lämnar rapporten kan dock få kännedom om ärendet om det direkt anknyter till personens arbetsuppgifter, till exempel om personen är ansvarig för organisationens riskhantering.

Revisorn får dock lämna ut uppgiften om rapportering av penningtvätt till en begränsad krets av aktörer som är underställda Finansinspektionens tillsyn, till exempel sådana banker eller försäkringsbolag som är delaktiga i den transaktion som rapporten gäller.

Om utlämnande av uppgifter bestäms i 4 kap. 4 § i lagen om penningtvätt.

Utbildning och anvisningar för personalen

Revisionssammanslutningen ska för sin personal utarbeta anvisningar om kundkontroll. Den måste också utarbeta riktlinjer för förfaranden för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, inhämtande av information om kunden, fortlöpande uppföljning samt iakttagande av utredningsskyldigheten och rapporteringsskyldigheten.

Revisionssammanslutningen ska också se till att arbetstagarna får utbildning i hur lagstiftningen om penningtvätt ska följas.

En revisionssammanslutning som hör till en koncern eller någon annan ekonomisk sammanslutning ska dessutom följa koncernens interna förfaringssätt och anvisningar om iakttagande av lagstiftningen om penningtvätt.

I 9 kap. 1 § i lagen om penningtvätt föreskrivs om utbildning och skydd för anställda samt om upprättande av interna anvisningar.

Intern kontroll

Revisionsammanslutningen ska utveckla förfaranden för att minska riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. De omfattar åtminstone följande:

- utveckling av verksamhetsprinciperna, förfarandena och vid behov den interna kontrollen
- intern revision, om detta är motiverat på basis av revisionsammanslutningens verksamhet och storlek.

Verksamhetsprinciper och förfaringsätt är till exempel praxis i anslutning till riskhantering, kundkontroll och kontroll av kundens identitet, rapportering, lagring av uppgifter, intern kontroll samt genomgång av arbetstagarnas rutiner.

Revisionsammanslutningens interna revision eller motsvarande funktion utvecklar verksamhetsprinciperna och förfarandena enligt behov. Förfarandena och deras omfattning beror på arten, storleken och omfattningen av revisionsammanslutningens verksamhet.

Revisionsammanslutningen ska också utse en person i ledningen som ansvarar för den interna kontrollen, om det är motiverat med beaktande av revisionsammanslutningens storlek och karaktär.

Rapportering av misstänkta överträdelser

Revisionsammanslutningen ska ordna en intern kanal för rapporteringen så att personalen och ombuden konfidentiellt kan anmäla eventuella överträdelser av lagstiftningen om penningtvätt. Syftet är att säkerställa att sammanslutningens ledning och interna revision kan ingripa i problemen så tidigt som möjligt.

En intern rapport förutsätter inte bevis som stöd för misstanken om överträdelse, utan en motiverad misstanke räcker. Personuppgifterna om den som rapporterar och den som är föremål för rapporteringen är sekretessbelagda och revisionsammanslutningen ska vidta ändamålsenliga och tillräckliga åtgärder för att skydda dem som lämnar rapporter.

Sammanslutningen kan använda befintliga system för att rapportera misstankar om överträdelser.

När man utarbetar förfaringsätten är det bra att behandla rättigheterna och skyldigheterna för den som rapporterar och den som är föremål för rapporteringen, innehållet i rapporterna, de förfaranden som ska iakttas vid behandlingen och undersökningen av rapporterna och eventuella andra åtgärder.

En liten sammanslutning behöver inte skapa en egen kanal för rapportering

I små revisionsammanslutningar med färre än 10 personer är det inte ändamålsenligt att ordna en intern kanal för anmälan, om detta kan motiveras i den riskbedömning av penningtvätt som sammanslutningen har utarbetat. Sådana små sammanslutningar kan begära ett beslut av PRS, genom vilket de befrias från skyldigheten att organisera en intern rapporteringskanal. Om du vill be om ett beslut som gäller din revisionsammanslutning, skicka e-post till adressen [rahapesun.torjunta\(at\)prh.fi](mailto:rahapesun.torjunta(at)prh.fi). Bifoga revisionsammanslutningens riskbedömning och motiveringar till varför sammanslutningen borde befrias från skyldigheten att ordna en egen intern rapporteringskanal.

Om PRS har befriat sammanslutningen från skyldigheten att ordna en rapporteringskanal lämnar sammanslutningens anställda sina rapporter direkt till PRS. En sådan rapport skickas per e-post till adressen rikkomusepaily(at)prh.fi.

Bestämmelser om revisionssammanslutningens skyldighet att ordna en kanal för rapportering om överträdelser finns i 7 kap. 8 § i lagen om penningtvätt.

Myndighetstillsyn

PRS övervakar att revisorerna och revisionssammanslutningarna följer penningtvättslagstiftningen i sitt arbete. PRS kan ingripa i verksamhet som uppvisar brister i iakttagandet av lagen om penningtvätt och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

PRS har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och utan avgift få de uppgifter och utredningar som är nödvändiga för tillsynen.

PRS utför i enlighet med lagen om penningtvätt riskbaserade granskningar av revisionssammanslutningar av alla storlekar och enskilda revisorer.

PRS övervakar att varje revisionssammanslutning och enskild revisor upprättar en riskbedömning av sin egen verksamhet och agerar utifrån den.

PRS övervakar också att revisorerna i samband med den lagstadgade revisionen försöker upptäcka tvivelaktiga transaktioner och rapporterar dem till Centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen.

PRS kan ge revisorerna föreskrifter om riskbedömningen samt om ett förenklat eller skärpt förfarande för kundkännedom.

PRS kan med hjälp av förbud och rättelseuppmaning ingripa i beslut, åtgärder eller förfaranden som en revisor planerar eller genomför, om de strider mot lagen om penningtvätt.

I sista hand kan PRS också förbjuda en person att ha en ledande position i en revisionssammanslutning för viss tid.

Vad gör PRS om skyldigheterna inte iakttas?

Om PRS upptäcker att en revisor eller revisionssammanslutning inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen om penningtvätt, föreslår PRS att en administrativ påföljd enligt lagen om penningtvätt påförs.

Detsamma gäller om revisionssammanslutningen inte har utarbetat skriftliga anvisningar för sina revisorer eller ordnat utbildning för dem i bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

PRS kan föreslå följande administrativa påföljder:

- ordningsavgift
- påföljdsavgift
- offentlig varning.

Revisionsnämnden fastställer administrativa påföljder på framställning av PRS.

Alla administrativa påföljder som påförts med stöd av lagen om penningtvätt publiceras på prh.fi. Se påföljderna på revisionsnämndens webbplats. [Fortsätt via länken till revisionsnämndens webbplats.](#)

Bestämmelser om tillsyn och administrativa påföljder finns i 7 och 8 kap. i lagen om penningtvätt.

Ordningsavgift

PRS kan föreslå att en ordningsavgift påförs revisorn. En förutsättning är att revisorn har försummat eller brutit mot skyldigheterna enligt lagen om penningtvätt och att verksamheten har varit uppsåtlig eller oaktsam.

En ordningsavgift kan påföras för brott mot eller försummelse av följande skyldigheter:

- kundkontroll
- identifiering och bedömning av risker
- identifiering av kunden och kontroll av identiteten
- bevarande av uppgifterna om kundkontroll
- skyldighet att utreda och fortlöpande följa kundens verksamhet samt utredning av ovanliga transaktioner
- identifiering av verkliga förmånstagare
- tillämpande av åtgärder för skärpt kundkontroll
- tillämpande av åtgärder för skärpt kundkontroll om kunden eller transaktioner knyter an till ett område utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
- identifiering av kund på distans
- utarbetande och iakttagande av förfaranden för att bedöma om kunden är en person i politiskt utsatt ställning eller har nära kontakter med sådana personer
- utarbetande och iakttagande av förfaranden för att säkerställa att revisorn iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut
- rapportering av tvivelaktiga transaktioner till Centralen för utredning av penningtvätt
- utarbetande av förfaringssätt för rapportering av misstänkta överträdelser
- utbildning och anvisningar för personalen.

Påföljdsavgift

PRS kan också föreslå en påföljdsavgift som i princip är större än ordningsavgiften.

Förutsättningen är att den rapporteringsskyldiga allvarligt, upprepade gånger och systematiskt bryter mot eller försummar de ovan beskrivna skyldigheterna i lagen om penningtvätt.

Offentlig varning

Revisionsnämnden kan ge en revisor en offentlig varning, om revisorn handlar i strid med andra bestämmelser än de som gäller ordningsavgift eller påföljdsavgift eller i strid med föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen om penningtvätt.

En förutsättning för att en offentlig varning ska ges är att ärendet som helhet inte föranleder strängare åtgärder.